

فرم چکیده پایان نامه جهت ارائه به دفتر مطالعات و تحقیقات دانشجویی

نام و نام خانوادگی دانشجویان	موضوع پایان نامه	استاد راهنما	استاد مشاور
سمیه صفرزاده عارفه حجتی	تبعیت احکام از مصالح و مفسد با نگرش نوین	سرکار خانم دکتر پورعبدالله	سرکار خانم آل اسحاق

چکیده پایان نامه

بحث درباره تبعیت احکام از مصالح و مفسد بدین معنا است که آیا شارع، احکام را بر مبنای مصالح و مفسدی که پیش از حکم بوده، جعل کرده است؟ آیا خداوند آنچه را واجب نموده، به جهت مصلحت مهمی است که داشته، و هرچه را حرام نموده به جهت مفسدهای است که در آن بوده است، و یا آن که احکام شرعی تابع مصالح و مفسد نیستند؟ آیا الزامی در این بنا داشته یابدون الزام چنین کرده است؟ آیا این مصالح و مفسد، در متعلق حکم بوده اند یا فقط جعل حکم مصلحت داشته است، بدون این که در متعلق حکم مصلحت و مفسده ای موجود باشد؟ یا اصلا شارع چنین بنایی نداشته و احکام او نه تابع مصلحت در جعلند و نه تابع مصلحت و مفسده در متعلق؟

تحقیق حاضر در پی بررسی این مسائل است که تبعیت احکام از مصالح و مفسد مستلزم کدام مبنای اصولی می باشد؟ جایگاه مصالح و مفسد در کشف حکم و اجرای احکام چیست؟ شیوه های اکتشاف مصالح و مفسد از چه معیارها و ضوابطی پیروی می کند؟ فرضیه ما این است که تبعیت احکام از مصالح و مفسد نیازمند اثبات امکان درک ملاکات احکام نزد شارع می باشد و در صورت کشف مصالح و مفسد نزد شارع می توان به حکم تکلیفی متناسب آن در "موارد فقدان دلیل" دست یافت. همچنین در نزد فقهای امامیه، مصالح و مفسد باید نص بسند بوده و اقتصار به رأی شارع نماید.

هر عملی که به اقتضای درک قطعی عقل، مصلحت لازم التحصیل یا مفسده لازم التکرک داشته باشد، در صورت اول شرعا واجب و در صورت دوم شرعا حرام است (کل ما حکم به العقل حکم به الشرع).

پس از بررسی موقعیت سندی مصلحت در عملیات استنباط و متون فقهی امامیه نیز درمی یابیم که متون فقهی عالمان امامیه و بنای عملی ایشان، هم سو با نظر و اندیشه اصولی ایشان در پرهیز از تمسک به مصلحت در استنباط است و مواردی که توهم شده فقیهان امامیه در استنباط حکم به استصلاح تمسک کرده اند، به وجوهی زیر قابل توجیه است.

رأی به مشروعیت فرع بر رأی به امکان کشف ملاک است. صاحب نظران اصولی برای رأی به امکان، عموما قائل به تفصیل اند. در تمام تفصیلی که قائل به امکان هستند به دلالت التزامی قائل به مشروعیت حکم ناشی از این ملاک می باشند.

واژگان کلیدی: مصلحت، مفسده، ملاکات احکام، تبعیت، کشف حکم، نص بسند، حکم ثانوی

فرم چکیده پایان نامه جهت ارائه به دفتر مطالعات و
تحقیقات دانشجویی

MON